

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/926
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.9.2023/36
Karar Numarası : 2023/669
Başvuran : F.A.
Başvuran Vekili : Av. A.S.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : T.C. Kayseri Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü Geri Gönderme
Merkezi
Muhatap Adres : Bakarcak Mah. Kayseri Sivas Yolu No:30, 38095,
Sarıoğlan/KAYSERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Velayetinde bulunan kızı ile birlikte geri gönderme merkezinde tutulmakta olan başvuranın ilaçlarına erişememesinden dolayı sağlık hakkının ihlal edildiği ve tutulma koşullarının sağlık durumuna uygun olmaması nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuruda, başvuran vekili özetle:

a. Başvuranın 17 yaşındaki kızı N.A. ile birlikte T.C. Kayseri Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü Geri Gönderme Merkezinde tutulmakta olduğunu,

b. Nevşehir İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 27/4/2023 tarihli kararı ile başvuran hakkında sınır dışı etme ve idari gözetim altına alma kararı verildiğini,

c. Uluslararası koruma başvurusunun reddedilmiş olmasının sınır dışı etme kararının gerekçesini oluşturduğunu, idari gözetim kararına gerekçe olarak ise "kaçma ve kaybolma riskinin olmasının" gösterildiğini,

ç. Başvuranın 2014 yılından beri uluslararası koruma başvuru sahibi olarak Nevşehir'de sabit ikamet adresinde yaşadığını, kaçma, kaybolma riskinin verilen karara gerçek bir gerekçe oluşturamayacağını,

d. Sınır dışı etme kararına karşı Kayseri 1. İdare Mahkemesine iptal davası açmış olduklarını, idari gözetim altına alma kararına karşı Kayseri 2. Sulh Ceza Hâkimliğine başvurarak itiraz ettiklerini,

e. Bahsi geçen iddialar ve talepler hususunda 2/5/2023 tarihinde geri gönderme merkezine yazılı olarak başvurduklarını fakat memurlar tarafından sözlü olarak olumsuz bir şekilde cevap verildiğini,

f. Başvuranın kalp hastası olduğunu, idari gözetim altına alınmadan 20 gün önce kendisine doktor tarafından anjiyo yapılması önerildiğini ve ilaç tedavisine başlandığını, başvuranın ilaçlarının Merkezde kaybolması üzerine kendi imkânları ile ilaçların temin edildiğini, ilaçların başvurana ulaşıp ulaşmadığı hususunda bilgi sahibi olmadığını, müvekkili ile kızının sağlık hakkı ile diğer haklarının ihlal edildiğini iddia etmiş ve idari gözetim sürecinin sona erdirilmesini talep etmiştir.

3. Muhatap T.C. Kayseri Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü Geri Gönderme Merkezinden alınan yazılı

görüşte:

- a. Başvuranın uluslararası koruma başvurusunun reddedilerek hakkında oluşan son karara müteakip O-177 (Uluslararası Koruma Talebi Olumsuz Değerlendirilen Yabancılar) tahdit veri girişi yapıldığı,
- b. Nevşehir İl Emniyet Müdürlüğüne mezkur kod sebebiyle işlem yapıldıktan sonra başvuranın Nevşehir İl Göç İdaresi Müdürlüğüne teslim edildiği, burada başvuran hakkında sınır dışı etme ve idari gözetim kararları alındığı,
- c. Sınır dışı işlemlerinin devam etmesi sebebiyle 28/4/2023 tarihinde başvuranın geri gönderme merkezine teslim edildiği, bu süreç içerisinde mezkur yabancıнын ve refakatinde bulunan kızının mevzuat çerçevesinde kendilerine tanınan tüm haklardan yararlanabildiği,
- ç. Başvuran vekilinin Kayseri 1. İdare Mahkemesine karşı açmış olduğu sınır dışı etme kararının iptali davası ile Kayseri 2. Sulh Ceza Hakimliğine idari gözetimin sonlandırılmasına dair açtığı davalar hakkında verilen davanın reddi kararlarının yazılı görüşe ek olarak sunulduğu,
- d. Başvuran ve refakatinde bulunan N.A. ile hem uzman memur hem de sosyal çalışmacı eşliğinde görüşmeler yapıldığı, bu görüşmeler neticesinde yabancıнын kronik rahatsızlığı olabileceği bilgisinin edinildiği, ayrıca refakatinde bulunan N.A.'nın kurum doktoruyla görüştüğü ve Kayseri Şehir Hastanesine sevk edildiğini gösterir belgelerin de ekte sunulduğu,
- e. Konuyla alakalı olarak Göç İdaresi Başkanlığına sunulmak üzere ve idari gözetiminin sonlandırılması değerlendirmesiyle hassasiyet bildirim formu düzenlendiği, bunun bir örneğinin de yazılı görüşe ek olarak ibraz edildiği, değerlendirmenin ivedi olarak sonuçlandırılması için gerekli görüşmeler yapıldığı,
- f. Bu süreçte başvuranın ve refakatinde bulunan kızınının Göç İdaresi Başkanlığının talimatıyla 17/5/2023 tarihinde Ankara Geri Gönderme Merkezine sevk edildiği ifade edilmiştir.
4. Muhatabın cevabı, başvuran vekiline yazılı görüşünü sunması için iletilmiş ancak başvuran vekili Kurumumuza görüşünü iletmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci madde düzenlemesi, "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*" şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. 6701 sayılı Kanun, Kurumun insan haklarını korumak ve geliştirmek, kişilerin eşit muamele görme hakkını güvence altına almak, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığı önlemek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek

üzere faaliyet yürüteceğini hüküm altına almaktadır.

9. Mezkur Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, geri gönderme merkezi idaresinin yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Muhatap tarafından gönderilen bilgi ve belgelerden başvuranın ve refakatinde bulunan kızının Kayseri İl Göç İdaresi Geri Gönderme Merkezinde tutulduğu süre içerisinde sağlık durumuna ve kronik rahatsızlığına ilişkin ilgili personeller ile görüşmesinin sağlandığı, başvuranın durumuna ilişkin 3/5/2023 tarihinde hassasiyet bildirim formu doldurularak acil şekilde anjiyo olması gerektiğini beyan etmesi üzerine idari gözetime alternatif yükümlülüklerin uygulanabileceği hususun değerlendirilmek üzere Göç İdaresi Başkanlığına bildirildiği, bunu ispatlar belgenin de Kurumumuza ibraz edildiği, bununla birlikte başvuranın Kayseri Geri Gönderme Merkezinde tutulduğu süre boyunca kullandığı ilaçların takibine ilişkin çizelgenin de tarafımızla paylaşıldığı anlaşılmıştır.

11. Ayrıca, başvuranın refakatinde bulunan 17 yaşındaki kızının da kurum doktoru ile görüşmesinin sağlandığı, 8/5/2023 tarihinde Kayseri Şehir Hastanesine tedavi ve kontrollerinin yapılması için gönderildiği, akabinde muayene edildiği ve reçetesinin hazırlanarak verildiği anlaşılmıştır.

12. Muhatap İdare tarafından başvuranın ve refakatinde bulunan kızının Göç İdaresi Başkanlığının talimatıyla 17/5/2023 tarihinde Ankara Geri Gönderme Merkezine sevk edildiği bilgisi üzerine; başvurunun inceleme sürecinde somutlaştırılması ve netleştirilmesi gereken olay ve olguların daha detaylı ele alınabilmesi ve gereken tüm araştırmaların yapılabilmesi için 8/8/2023 tarihli yazı ile Akyurt Geri Gönderme Merkezinden başvuran ve kızının son durumunun tarafımızla paylaşılması istenmiştir.

13. Akyurt Geri Gönderme Merkezi İdaresinden alınan cevabi yazıda; 17/5/2023 tarihinde Kayseri İl Göç İdaresi Müdürlüğünden Merkezlerine sevk edilen başvuran ve refakatinde bulunan kızının 16/6/2023 tarihinde 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun "İdari gözetime alternatif yükümlülükler" başlıklı 57/A maddesine istinaden hakkında idari gözetime alternatif yükümlülük getirilerek salıverildiği bildirilmiştir.

14. Kurumumuza gönderilen bilgi ve belgelerden, başvuran ve kızının 16/6/2023 tarihinde adı geçen geri gönderme merkezinden salıverildiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurunun konusuz kaldığı anlaşıldığından 6701 sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği'nin 65'inci ve 73'üncü maddeleri uyarınca başvuru hakkında "karar verilmesine yer olmadığı" kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKI
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye